

MAĎASKÝ MINISTR ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
O OTÁZKÁCH MEZINÁRODNÍHO DOROZUMÍVÁNÍ

Redakce Časopisu "Hunga Vivo" a "Világ és Nyelv" (Svět a jazyk) požádaly ministra Pétera Várkonyiho o interview.

Otázka: Jak pociťujete jazykové obtíže mezinárodního dorozumívání a chyby při tlumočení, když nemůžete užít některý z národních jazyků, které ovládáte?

Odpověď: Takové situace znesnadňují práci politiků a diplomatů. Vždyť při diplomatických jednáních i při stylizaci dokumentů hrají významnou roli přesné definice i jemně odstíněné a jednoznačné vyjádření detailů, což ani v mateřském jazyce často není snadné. A když není možné zajistit simultánní tlumočení, doba jednání se zdvojnásobuje. Můžeme-li jednat s partnery bezprostředně, bez tlumočnicka, je výhodnější, když tento zprostředkující jazyk ovládají obě strany. Když však používáme jazyk zahraničního partnera, pak je náš partner proti nám ve výhodě.

Otázka: Mnozí přijímají jazyková privilegia a jazykovou nerovnost, jako kdyby vyplývaly z historické zákonitosti. Co soudíte o opačném mínění esperantského hnutí, podle kterého by přirozenou mnohojazyčností lidstva - s jejím zachováním a zajištěním rovnoprávnosti pro národní jazyky - bylo možno nejracionálnější a demokraticky překlenout vjučováním neutrálního mezinárodního jazyka ve světovém měřítku a jeho zavedením do všech oblastí mezinárodního života.

Odpověď: Je mi známo toto stanovisko mezinárodního esperantského hnutí, které fakticky vyjadřuje jeho perspektivní cíle. Víím, že mnoho lidí s touto myšlenkou sympatizuje; patřím k nim i já. Vaše hnutí má tu nespornou výhodu, že jeho stoupenci - nezávisle na perspektivních cílech - již nyní mohou využívat esperanto ve svém vlastním životě. Tím se dá vysvětlit fakt, že se na světě mnoho milionů esperantu učí nebo ho ovládá. A velmi mnozí mají rozsáhlou korespondenci s esperantisty ve všech pěti světadílech. Prostřednictvím takových mezinárodních vztahů a vzájemných návštěv esperantisté samozřejmě mohou poznat více ze života a z kulturních hodnot jiných zemí než obyčejní turisté. Vaše hnutí v praxi urychluje dorozumění, sblížení a mírové soužití národů. Víím, že esperanto je v podstatě jakousi moderní latinou a že má bohatou literaturu, přeloženou i původní; v tomto stále se obohacujícím odborném jazyce se již konají vědecké konference. To všechno víím od svého bývalého kolegy Imre Kutase, který byl naším velvyslancem ve Francii a Turecku: byl to aktivní esperantista a dlouhou dobu pracoval jako generální, tajemník Maďarského esperantského svazu. Výsledky vašeho hnutí mě těší, zejména to, že v naší zemi je esperanto nepovinným studijním předmětem na základních a středních školách. To je užitečné také z toho důvodu, že ti, kteří se esperantu naučili, si mohou snadněji osvojit kterékoli jiný jazyk.

Otázka: Pozoruhodný počet lingvistů, mezi nimi i řada maďarských, individuálně dospěla k objektivnímu vědeckému zhodnocení esperanta a bylo již napsáno mnoho děl, které esperanto kladně hodnotí.

Odpověď: Jistě také oni měli velkou zásluhu na tom, že se věc esperanta již v roce 1920 dostala na pořad Společnosti národů. Čtrnáct vlád tehdy podalo návrh, aby se esperanto zavedlo do škol. Na tuto skutečnost je třeba pohlížet jako na důležitou vymoženost vašeho hnutí. Přesto byl tento podnět předčasný; tehdejší britská a francouzská vláda obhajovaly privilegia svých jazyků a bránily učinit zásadní a kladné rozhodnutí. V naší době je důležitým výsledkem také to, že generální konference UNESCO dokonce dvakrát schválila rezoluci, která

ZÁŠTITU NAD 72. SVĚTOVÝM ESPERANTSKÝM SJEZDEM VE VARŠAVĚ od 25.7. do 1.8. převzal maršálek polského Sejmu Roman Malinowski.

"MONDA TISMO", ESPERANTSKĀ CESTOVNÍ KANCELÁŘ V BYDHOŠTI, uspořádá letos 465 zájezdů do celé Evropy, ale také do Afriky a na Nový Zéland.

ŠEST LUXUSNÍCH TURISTICKÝCH PROSPEKTŮ propagujících různé kraje země vydala polská cestovní kancelář Orbis k letošnímu světovému esperantskému sjezdu ve Varšavě.

MEZINÁRODNÍ VĚDECKÉ SYMPOZIUM (Internacia Scienca Simpozio) ke stému výročí esperanta se bude konat na vídeňské univerzitě 28.-30. října pod záštitou dvou federálních ministrů, starosty města Vídně, ředitelky rakouské Národní knihovny a rektora vídeňské univerzity. Pracovními jazyky jsou esperanto a němčina. Inf.: *Aŭstria Laborkomitato "Esperanto 100-jara"*, Pf. 92, 1183 WIEN, RAKOUSKO.

SETKÁNÍ A SEMINÁŘE ESPERANTSKÉ MLÁDEŽE se konají letos v sedmi státech: v Bulharsku, Francii, Itálii, Jugoslávii (2), Maďarsku (2), Nizozemsku a NSR.

PEKINGSKÝ ROZHLAS po plných 22 roků nepřetržitě vysílá v esperantu do 50 zemí několikrát denně.

SNAD SE VÁM JEŠTĚ PODAŘÍ ZÍSKAT místo na Letnín esperantském táboře v Lančově 28.6.-11.7., 12.7.-25.7. nebo 26.7.-30. Krásná příroda, lesy, čistý vzduch u Vranovské přehrady. Inf: Klub esperantistů, 674 01 Třebíč.

9. TURISTICKÉ DNI (Turismaj tagoj) v Žilině budou 2.-8. srpna. Pěší túry ve 3 kategoriích (náročné, středně namáhavé a procházkové) a jeden celodenní autobusový zájezd. Ubytování ve studentském hotelu ve 2- a 3-lůžkových pokojích. Cena 490 Kčs kromě stravování, které je však možno si také zajistit. Inf.: Tn. Juraj Gondžár, Levočská 3, 010 08 Žilina (Starto 1987/1)

DUDINCE, jihoslovenské lázeňské místo, již mají za sebou letošní jarní turnus a chystá se podzimní, od 30. srpna do 6. září. Týdenní pobyt (6 noclehů) stojí pouze 150 Kčs; mono si jej i prodloužit. Kuchyň je bezplatně k dispozici. Co je připraveno pro přihlášené? Koupání v léčivé termální vodě, zajímavé výlety do okolí, přednášky odborníků o životním prostředí, ochraně přírody, vegetariánství, makrobiotice, přirozeném způsobu života a o józe (včetně cvičení). Také beseda s účastníky expedice do Himálaje a na Pamír. Inf.: Arnošt Váňa, 962 71 Dudince.

MIEDZIGORZE v Kladsku Vás zve na esperantské prázdniny v lesnaté horské krajině od 2. do 15. srpna a od 2. do 15. září. Obec Miedzogórze /mjendziguře/ leží 6 km západoseverozápadně od Kralického Sněžníku (1424 m). Přihlášení dostanou pozvání umožňující cestu do Polska. Inf.: Pol. Esperanto-Asocio, Pf. 16, 50-952 WROCLAW 17, POLSKO.

28. DUBNA ZEMŘELA členka našeho klubu Marie HAVRÁNKOVÁ, vedoucí kroužku invalidů-esperantistů v Brně-Bohunicích. Byla zanícenou a velice činnou stoupenkyní esperantského hnutí a v tomto duchu také aktivizovala své okolí. Dílo, které mezi invalidy započala, pokračuje. Jazykového vyučování se ujal Miroslav Malovec.

3. ČERVNA ZEMŘEL JUDr. Josef HRIB, dlouholetý člen našeho klubu a vědeckotechnické sekce ČES. Podílel se na odborné jazykové redakci Traxlerova česko-esperantského a esperantsko-českého právníckého slovníku, který je t. č. v tisku.

Vážení přátelé! Je naděje, že náš bulletin bude vycházet v lepší úpravě. Rádi uvítáme i Vaše příspěvky a připomínky. Děkujeme Vám.

Poslední naše předprázdninová schůzka se koná 30. června. Nezapomeňte přijít, budete si moci ještě koupit esperantské knihy, pohlednice, odznaky, nálepky apod. Po prázdninách bude první schůzka 1. září. Přejeme Vám příjemnou dovolenou a pěkné zážitky. Na shledanou!

Připravil Josef Vondroušek a Zdeněk Hršel. - Pro členy zarma.